

Araştırmalarda Dürüstlük Konusunda Avrupa Davranış Kodu

GÖZDEN GEÇİRİLMİŐ BASKI

İçindekiler

Önsöz

1. İlkeler

2. Araştırmada İyi Uygulamalar

3. Araştırmada Dürüst Olmayan Davranışlar

Ek 1: Başlıca Kaynaklar

Ek 2: Gözden Geçirme Süreci ve Paydaşlar Listesi

Ek 3: ALLEA Bilim ve Etik Sürekli Çalışma Grubu

Önsöz

Araştırma, sistematik çalışma, gözlem ve deneyler aracılığıyla yürütölen bilgi arayışıdır. Farklı disiplinler farklı yaklaşımlarla çalışsalar da kendimize ve yaşadığımız dünyaya dair kavrayışımızı geliştirmeye ilişkin ortak bir hedefleri vardır. Bu nedenle, "Araştırmalarda Dürüstlük Konusunda Avrupa Davranış Kodu" bütün bilimsel ve akademik alanlardaki araştırmalar için geçerlidir.

Araştırma, akademi, sanayi ve başka ortamlarda gerçekteştirilen ortak bir çabadır. Araştırma genelde sosyal, politik ve kültürel sınırları aşan, doğrudan ya da dolaylı iç birliklerine dayanır. Araştırmanın temelinde, araştırma sorularını belirleme, kuramlar geliştirme, ampirik malzeme toplama ve uygun yöntemleri kullanma özgürlüğü yatar. Dolayısıyla araştırma, araştırmacılar camiasının çalışmalarına dayanır ve ideal durumda, araştırmayı talep eden tarafların baskısından ve ideolojik, ekonomik veya siyasi çıkarlardan bağımsız bir biçimde yürütölür.

Araştırma camiasının temel bir sorumluluğu araştırma ilkelerini formöle etmek, doğru araştırma davranışı kriterlerini tanımlamak, araştırmanın kalitesini ve sınınilabilirliğini azamiye çıkarmak ve araştırmada dürüstlüğe yönelik tehdit ve ihlallere gerekli tepkiyi göstermektir. Elinizdeki Davranış Kodu'nun başlıca amaçlarından biri, bu sorumluluğu yerine getirmek ve araştırma camiasına, bir öz-düzenleme çerçevesi sunmaktır. Bu Davranış Kodu mesleki, hukuki ve etik sorumlulukları tanımlamakta ve araştırmanın gerçekteştiği kurumsal çerçevenin önemini vurgulamaktadır. Dolayısıyla, bu Davranış Kodu hem kamusal fonların kullanıldığı hem de özel kaynaklı araştırmalar için geçerli ve uygulanabilir; ancak uygulanmasına dair kimi meşru sınırlar olabileceği kabul edilmektedir.

Araştırmayı düzenleyen değer ve ilkelerin yorumlanış biçimi gerek sosyal, politik ve teknolojik gelişmelerden, gerekse de araştırma ortamındaki değişimlerden etkilenebilir. Bu açıdan, araştırma camiasına yönelik etkili bir davranış kodu, düzenli biçimde güncellenen, yaşayan bir belge olmalı ve uygulama aşamasında yerel ve ulusal farklara izin vermelidir. Araştırmacılar, akademiler, bilimsel topluluklar, fon sağlayan kurumlar, kamusal ve özel araştırma kurumları,

yayıncılar ve diğer ilgili yapıların hepsinin, söz konusu pratikleri ve onlara temel teşkil eden ilkeleri uygulama ve yayma noktasında belirli sorumlulukları bulunur.

1. İlkeler

İyi araştırma uygulamaları, araştırmada dürüstlüğe dair temel ilkeler üzerinde yükselir. Söz konusu ilkeler araştırmacılara gerek çalışmalarında gerek her araştırmaya içkin olan pratik, etik ve entelektüel zorluklarla baş ederken yol gösterir.

Söz konusu ilkeler şunlardır:

- Araştırma kalitesinin sağlanmasında **güvenilirlik** ve bu kalitenin araştırmadaki tasarım, metodoloji, analiz ve kaynak kullanımına yansıtılması.
- Araştırmanın şeffaf, adil, bütünlüklü ve tarafsız bir biçimde geliştirilmesi, icrası, denetlenmesi, raporlanması ve iletişimde **dürüstlük**.
- Meslektaşlar, araştırma katılımcıları, toplum, ekosistemler, kültürel miras ve çevreye yönelik **saygı**.
- Fikir aşamasından yayın aşamasına kadar araştırmanın yönetimi ve organizasyonu, eğitim, gözetim ve rehberlik ve araştırmanın geniş çaplı etkileri açısından **hesap verebilirlik**.

2. Araştırmada İyi Uygulamalar

Araştırmada iyi uygulamaları aşağıdaki bağlamlarda ele alıyoruz:

- Araştırma Ortamı
- Eğitim, Gözetim ve Rehberlik
- Araştırma Süreçleri
- Önlemler
- Veri Uygulamaları ve Yönetimi
- Ortak Çalışma
- Yayın ve Dağıtım
- İnceleme, Değerlendirme ve Editörlük

2.1 Araştırma Ortamı

- Araştırma kurum ve kuruluşları araştırmada dürüstlük bilincini geliştirir ve bu doğrultuda kalıcı bir kültür tesis eder.
- Araştırma kurum ve kuruluşları, iyi araştırma uygulamalarına dair net politikalar ve prosedürler geliştirme ve ihlallerin şeffaf ve uygun bir biçimde ele alınması noktasında liderlik eder.
- Araştırma kurum ve kuruluşları, tekrarlanabilirlik, izlenebilirlik ve hesap verebilirlik açısından gerekli olan, her türlü verinin ve araştırma materyalinin yönetimi ve

korunması için uygun altyapının geliştirilmesini destekler (ki buna nitel ve nicel veriler, protokoller, süreçler, diğer araştırma ürünleri ve ilişkili meta veriler dahildir).

- Araştırma kurum ve kuruluşları, araştırmacıların işe alınması ve terfiine dair açık ve tekrarlanabilir uygulamaları ödüllendirir.

2.2 Eğitim, Gözetim ve Rehberlik

- Araştırma kurum ve kuruluşları araştırmacıların araştırma tasarımı, metodolojisi ve analizi açısından sağlam bir eğitim almasını sağlar.
- Araştırma kurum ve kuruluşları, etik ve araştırmada dürüstlük konularında uygun ve yeterli eğitimler geliştirir ve ilgili herkesin bu kod ve düzenlemelere dair bilgi sahibi olmasını sağlar.
- Kariyer yelpazesinin farklı aşamasındaki araştırmacılar, en kıdemsizden en kıdemliye kadar, etik ve araştırmada dürüstlük üzerine eğitimlere katılır.
- Kıdemli araştırmacılar, araştırma liderleri ve gözetmenler takım üyelerine koçluk eder; onların araştırma faaliyetlerini uygun biçimde geliştirmesi, tasarlaması ve yapılandırması ve de araştırmada dürüstlük kültürünün yerleşmesi için özel destek ve eğitim verir.

2.3 Araştırma Süreçleri

- Araştırmacılar, araştırma fikirlerinin geliştirilmesine dair en son teknikleri dikkate alır.
- Araştırmacılar, araştırmaları özenli ve incelikli bir biçimde tasarlar, gerçekleştirir, analiz eder ve belgeler.
- Araştırmacılar, araştırma fonlarını düzgün ve dikkatli şekilde kullanır.
- Araştırmacılar, araştırma sonuç ve yorumlarını açık, dürüst, şeffaf ve düzgün bir biçimde yayımlar; hukuken gerekli tüm durumlarda veri ve bulgu gizliliğini gözetir.
- Araştırmacılar vardıkları sonuçları ilgili disiplinin standartlarına uygun şekilde ve mümkünse, doğrulanabilir ve tekrarlanabilir biçimde rapor eder.

2.4 Önlemler

- Araştırmacılar kendi disiplinlerine ilişkin kod ve düzenlemelere riayet eder.
- Araştırmacılar, araştırma öznelerine -ki bunlar insan, hayvan veya kültürel, biyolojik, çevresel ya da fiziksel varlıklar olabilir- saygı ve özenle, ayrıca yasal ve etik gereklere uygun biçimde yaklaşır.
- Araştırmacılar, araştırmalarıyla bağlantılı kesimlerin, ortak çalışma yaptıkları kişilerin ve diğer bireylerin sağlık, güvenlik ve refahını gözetir.
- Araştırma protokolleri, yaş, toplumsal cinsiyet, kültür, din, etnik köken ve sosyal sınıf farklarını dikkate alır ve bunlara karşı duyarlıdır.

- Araştırmacılar, araştırmalarından kaynaklanabilecek potansiyel zarar ve riskleri ortaya koyar ve yönetir.

2.5 Veri Uygulamaları ve Yönetimi

- Araştırmacılar, araştırma kurumları ve kuruluşları, yayınlanmamış olanlar da dahil bütün verilerin ve araştırma materyallerinin uygun biçimde denetlenmesi ve düzenlenmesini, ayrıca bunların belirli bir süre için güvenli biçimde muhafazasını sağlar.
- Araştırmacılar, araştırma kurumları ve kuruluşları, veriye erişimin mümkün olduğunca açık ve gerektiği ölçüde kapalı olmasını sağlar ve mümkünse, veri yönetimi için "FAIR İlkeleri"ne (Bulunabilir, Erişilebilir, Paylaşılabilir ve Yeniden Kullanılabilir olmaya) riayeti gözetir.
- Araştırmacılar, araştırma kurumları ve kuruluşları veri ve araştırma materyallerine nasıl erişileceğine ve bunların nasıl kullanılacağına dair şeffaf olurlar.
- Araştırmacılar, araştırma kurumları ve kuruluşları, veriyi, araştırmanın meşru ve atıf yapılabilir ürünleri olarak kabul eder.
- Araştırmacılar, araştırma kurumları ve kuruluşları, araştırma çıktılarına dair her tür sözleşme veya anlaşmanın, bu çıktıların kullanımına, çıktılar üzerindeki mülkiyete ve/veya fikri mülkiyet hakları çerçevesinde korunmasına ilişkin eşit ve adil hükümler içermesini gözetir.

2.6 Ortak Çalışma

- Ortak çalışmalarda tüm ortaklar, araştırmada dürüstlük konusunda sorumluluk üstlenir.
- Ortak çalışmalarda tüm ortaklar, araştırmaya başlamadan, araştırmanın hedeflerine ve mümkün olan en şeffaf ve açık biçimde araştırmanın iletişiminin gerçekteştirilmesine dair uzlaşma sağlar.
- Tüm ortaklar, ortak çalışmaya başlarken, araştırmada dürüstlüğe dair beklenti ve standartlara, geçerli kabul edilecek yasa ve düzenlemelere, ortakların fikri mülkiyet haklarının korunmasına ve olası anlaşmazlık ve ihlallerde başvurulacak prosedürlere dair açık bir anlaşma sağlar.
- Ortak çalışmalarda tüm ortaklar, araştırma sonuçlarının yayımı için yapılacak başvurular konusunda uygun biçimde bilgilendirilir ve kendilerine danışılır.

2.7 Yayın ve Dağıtım

- Aksi belirtilmedikçe, bütün yazarlar bir yayının içeriğinin tümünden sorumludur.
- Bütün yazarlar, yazar sıralaması konusunda uzlaşır ve bu bağlamda yazarlığın, araştırmanın tasarımına, ilgili verilerin toplanmasına veya sonuçların analiz ve yorumuna kayda değer bir katkıda bulunmak anlamına geldiğini kabul eder.

- Aksine bir düzenleme yapmamış olmak kaydıyla, yazarlar çalışmalarını meslektaşlarına zamanında, açık, şeffaf ve doğru biçimde sunar; ayrıca geleneksel ya da sosyal medya kanalıyla kamuoyuyla iletişimde dürüst hareket eder.
- Yazarlar, raporlanan araştırmalarda etkisi bulunan kişilerin, örneğin ortak çalışma yapılanların, asistanların ve fon sağlayıcıların önemli çalışmalarını ve entelektüel katkılarını ortaya koyar; ilgili eserlere uygun biçimde ve doğru şekilde atıfta bulunur.
- Bütün yazarlar her tür çıkar çatışmasını ve araştırma veya sonuçlarının yayını için alınan finansal ve diğer destekleri açıklar.
- Yazarlar ve yayımcılar gerektiğinde, net süreçler işleterek, düzeltme yayımlayabilir veya çalışmayı geri çekebilir ve bunun gerekçeleri ifade edilir. Yayım sonrası hızlı düzeltmeler yapan yazarlar takdir edilir.
- Yazarlar ve yayımcılar, olumsuz sonuçlara ulaşan bir araştırmayı olumlu sonuçlara ulaşan bir araştırma kadar yayın ve dağıtım açısından önemser.
- Araştırmacılar çalışmalarını ister abone olunan bir dergide ister açık erişimli dergide ister alternatif bir yayın biçiminde yayımlasın, yukarıda ayrıntılandırılan kriterlere uygun davranırlar.

2.8 İnceleme, Değerlendirme ve Editörlük

- Araştırmacılar hakemlik, inceleme ve değerlendirme süreçlerine katılarak, araştırma camiasına olan sorumluluklarını yerine getirir.
- Araştırmacılar yayın, fon, atama, terfi veya ödül başvurularını şeffaf ve gerekçeli bir biçimde inceler ve değerlendirir.
- Çıkar çatışması bulunan inceleyici veya editörler, yayın, fon, atama, terfi veya ödül karar süreçlerinden çekilir.
- İnceleyiciler, daha önce bir aleniyet kararı alınmış değilse, gizlilik kurallarına uyar.
- İnceleyici ve editörler yazarların ve başvuranların haklarına saygılı davranır, sunulan fikir, veri ve yorumları kullanmadan önce izin ister.

3. Araştırmada Dürüstlüğün İhlali

Araştırmacıların kendi alanlarının bilgi, metodoloji ve etik pratiklerine hakim olması kritik önemdedir. İyi araştırma uygulamalarını takip etmemek profesyonel sorumlulukların ihlali anlamına gelir. Araştırma süreçleri zarar görür, araştırmacılar arası ilişkiler bozulur, araştırmaya olan güven ve araştırmanın inanılabilirliği hasar görür, kaynaklar israf edilir ve araştırma özneleri, kullanıcılar, toplum ve çevre gereksiz yere zarar görebilir.

3.1 Araştırma Usulsüzlükleri ve Diğer Kabul Edilemez Uygulamalar

Araştırma usulsüzlükleri geleneksel olarak, araştırmanın öneri, uygulama, değerlendirme aşamasında veya sonuçların raporlanmasında yapılan uydurma, çarpıtma ve intihal (*İngilizce baş harfleriyle*, FFP kategorizasyonu) şeklinde tanımlanır:

- **Uydurma**, sonuçların uydurulması ve bunların sanki gerçekmiş gibi kaydedilmesini ifade eder.
- **Çarpıtma**, araştırma materyal, ekipman veya süreçlerinin manipüle edilmesi, değiştirilmesi, ya da geçerli bir gerekçe olmaksızın veri veya sonuçların değiştirilmesi, göz ardı edilmesi ya da gizlenmesi anlamına gelir.
- **İntihal**, orijinal kaynağa doğru biçimde atıf vermeksizin başkalarının çalışma ve fikirlerini kullanmayı, dolayısıyla orijinal yazar(lar)ın kendi entelektüel ürünleri üzerindeki haklarını ihlal etmeyi ifade eder.

Bu üç ihlal türü özellikle ciddi kabul edilir, zira bunlar araştırma kayıtlarını bozar. Ancak bunlar dışında da araştırma sürecine veya araştırmacıların dürüstlüğüne zarar veren, araştırmada iyi uygulamalar ihlalleri mevcuttur. Bu Davranış Kodu'nda iyi araştırma uygulamalarını doğrudan ihlal ettiği tespit edilen haller haricinde diğer kabul edilemez uygulamalar, sınırlı sayıda olmamakla birlikte, aşağıdaki gibidir:

- Yazarlık konusunda manipülasyon ya da yayıma katkıda bulunan diğer araştırmacıların rolünün gizlenmesi.
- Bir kişinin kendi geçmiş çalışmalarının -buna çeviriler de dahildir- uzun bölümlerini, orijinal kaynağa gerekli şekilde referans vermeksizin veya bunu açıkça ifade etmeksizin yeniden basması ('öz-intihal').
- Kendi bulgularını güçlendirmek ya da editör, inceleyici veya meslektaşları memnun etmek için seçici bir biçimde referans vermek.
- Araştırma sonuçlarını gizlemek.
- Fon sağlayıcı veya sponsorların, nesnelliği bozacak şekilde araştırma sürecinin veya sonuçların raporlanmasının bağımsızlığına gölge düşürmesine izin vermek.
- Bir çalışmanın kaynakça kısmını gereksiz yere uzatmak.
- Art niyetli bir biçimde, başka bir araştırmacıyı usulsüzlük veya başka kural ihlalleri ile itham etmek.
- Araştırmanın başarılarını çarpıtmak.
- Bulguların önemini veya pratik uygulanabilirliğini abartmak.
- Başka araştırmacıların çalışmalarını geciktirmek ya da uygunsuz biçimde engellemek.
- Kıdemini kullanarak, araştırmada dürüstlüğü ihlal edilmesini teşvik etmek.
- Başka kişilerin olası araştırmada dürüstlük ihlallerini görmezden gelmek veya kurumların usulsüzlük veya diğer ihlallere hatalı tepkiler vermesini örtbas etmek.
- Araştırmaların kalite kontrolüne zarar veren dergiler ('yırtıcı dergiler') yaratmak veya bunları desteklemek.

Bu kabul edilemez uygulamaların en ciddileri yaptırıma tâbidir. Öte yandan asgari olarak, bu uygulamaları eğitim, gözetim ve koçluk aracılığıyla engellemek veya durdurmak, kişileri bu davranışlardan caydırmak için ve olumlu, destekleyici bir araştırma ortamının gelişmesi için çaba sarf etmek önemlidir.

3.2 İhlaller ve Usulsüzlük İddialarına Yaklaşım

İyi araştırma uygulamalarının ihlaline veya usulsüzlük iddialarına nasıl yaklaşılacağına dair farklı ülke ve kurumlarda farklı kurallar mevcuttur. Ancak, ihlallerin tutarlı ve şeffaf bir biçimde ele alınması gerek toplumun gerekse araştırma camiasının çıkarına hizmet eder. Aşağıdaki ilkelerin her tür soruşturma sürecinde gözetilmesi gereklidir:

Dürüstlük

- Soruşturmalar adil, kapsamlı ve seri bir biçimde yürütülmeli; titizlik, nesnellik ve bütünlük ilkeleri çiğnenmemelidir.
- Sürece dahil olan taraflar, soruşturma sürecinde yaşayabilecekleri olası çıkar çatışmalarını ortaya koymalıdır.
- Soruşturmaların sonuca varması için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Soruşturmaya dahil olanları korumak adına süreçler gizlilik içinde yürütülmelidir.
- Soruşturmalar esnasında kurumlar, ihlalleri ihbar eden kişilerin haklarını korumalı ve kariyerlerinin tehlikeye girmesini engellemelidir.
- İyi araştırma uygulamalarının ihlalinin nasıl ele alınacağını düzenleyen genel prosedürler, şeffaf ve tutarlı bir biçimde uygulanmaları amacıyla kamuya açık olmalıdır.

Adalet

- Soruşturmalar hukuki sürece uygun biçimde sürdürülmeli ve tüm taraflara adil şekilde yaklaşılmalıdır.
- Hakkında araştırmada usulsüzlük suçlaması bulunan kişilere, ilgili iddia tüm ayrıntısıyla açıklanmalı ve iddialara yanıt verme ve kanıt sunma süreci adil şekilde işletilmelidir.
- Hakkındaki usulsüzlük iddiası ispatlanan kişilere, ihlalin derecesine uygun bir yaptırım uygulanmalıdır.
- Araştırmacılar bir usulsüzlük iddiasından aklandığı zaman, gerekli onarıcı tedbirler alınmalıdır.
- Araştırmada usulsüzlük yapmakla itham edilen herkes, aksi ispatlanana kadar suçsuz kabul edilmelidir.

Ek 1: Temel Kaynaklar

All European Academies (2013). "Ethics Education in Science". Statement by the Permanent Working Group on Science and Ethics. www.allea.org/wp-content/uploads/2015/07/Statement_Ethics_Edu_web_final_2013_10_10.pdf [Erişim: 15/01/2017]

AllTrials: Trials Registration and Reporting Platform. <http://www.alltrials.net/find-out-more/> [Erişim: 14/03/2017]

American Association for the Advancement of Science (2017). The Brussels Declaration: Ethics and Principles for Science & Society Policy-Making. <http://www.sci-com.eu/main/docs/Brussels-Declaration.pdf?58b6e4b4> [Erişim: 14/03/2017]

Committee on Publication Ethics COPE. Guidelines. <http://publicationethics.org/resources/guidelines> [Erişim: 15/01/2017]

Data Citation Synthesis Group, Martone M. (ed.) (2014). Joint Declaration of Data Citation Principles. San Diego, CA: FORCE11. <https://www.force11.org/group/joint-declaration-data-citation-principles-final> [Erişim: 15/01/2017]

EQUATOR Network: Reporting Guidelines to enhance the quality and transparency of health research. <https://www.equator-network.org/> [Erişim: 13/03/2017]

EURODAT. Collaborative Data Infrastructure: Guidelines on data management. <https://eudat.eu/data-management> [Erişim: 15/01/2017]

InterAcademy Partnership (2016). "Doing Global Science: A Guide to Responsible Conduct in the Global Research Enterprise". Princeton University Press. <http://interacademycouncil.net/24026/29429.aspx> [Erişim: 15/01/2017]

International Committee of Medical Journal Editors. Defining the Role of Authors and Contributors. <http://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html> [Erişim: 15/01/2017]

Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) and Global Science Forum (2007). Best Practices for Ensuring Scientific Integrity and Preventing Misconduct. <https://www.oecd.org/sti/sci-tech/40188303.pdf> [Erişim: 15/01/2017]

Research Data Alliance RDA (2016). RDA/WDS Publishing Data Workflows WG Recommendations. <http://dx.doi.org/10.15497/RDA00004> [Erişim: 15/01/2017]

Research Data Alliance RDA (2016). Data Description Registry Interoperability WG Recommendations. <http://dx.doi.org/10.15497/RDA00003> [Erişim: 15/01/2017]

UK Academy of Medical Sciences (2015). Perspective on 'Conflict of Interest'. <https://acmedsci.ac.uk/file-download/41514-572ca1ddd6cca.pdf> [Erişim: 13/03/2017]

Wilkinson MD et al. (2016). The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship, *Scientific Data* 3:160018 doi: 10.1038/sdata.2016.18 <http://www.nature.com/articles/sdata201618> [Erişim: 15/01/2017]

World Conference on Research Integrity WCRI (2013). Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations.
<http://www.researchintegrity.org/Statements/Montreal%20Statement%20English.pdf>
[Erişim: 05/01/2017]

World Conference on Research Integrity WCRI (2010). Singapore Statement on Research Integrity.
www.singaporestatement.org/statement.html [Erişim: 15/01/2017]

Ek 2: Gözden Geçirme Süreci ve Paydaşlar Listesi

Gözden Geçirme Süreci

Elinizdeki doküman 2011'de Tüm Avrupa Akademileri (ALLEA) ve Avrupa Bilim Vakfı (ESF) tarafından geliştirilen "Araştırmada Dürüstlük Konusunda Avrupa Davranış Kodu"nu esas almaktadır. Üç ila beş yıllık sürelerde incelenip, değişen öncelikleri gözeterek gözden geçirilmesi planlanan bu doküman, bu sayede araştırma camiasına araştırmada iyi uygulamalar için bir çerçeve sunmaya devam edecektir.

Mevcut gözden geçirme, řu alanlardaki gelişmeler nedeniyle gerçekleştirilmiştir: Avrupa'daki araştırma fonu ve yasal düzenleme ortamı; kurumsal sorumluluklar; bilimsel iletişim; inceleme prosedürleri; açık erişimli yayıncılık; bilgi havuzlarının kullanımı; araştırmalarda sosyal medya kullanımı ve vatandaş katılımı. ALLEA Bilim ve Etik Sürekli Çalışma Grubu (PWGSE) tarafından başlatılan gözden geçirme sürecinde, ortak sahiplenme hissi yaratma kaygısıyla, Avrupa araştırma alanındaki kamu ve özel sektörden büyük paydaşlar ile kapsamlı bir iştişare gerçekleştirilmiştir.

Paydaşlar Listesi

Yazılı geribildirim sunan* ve/veya Kasım 2016'da Brüksel'de düzenlenen paydaş danışma toplantısına katılan+ çok taraflı paydaş oluşumlar şunlardır:

- BusinessEurope*+
- Avrupa Politika Araştırmaları Merkezi (CEPS)*
- Yayın Etiği Komitesi (COPE)*+
- Avrupa İleri Mühendislik Eğitim ve Araştırma Okulları Konferansı (CESAER)*+
- DIGITALEUROPE*+
- EU-LIFE*+
- Avrupa Moleküler ve Kimyasal Bilimler Birliği (EUCHEMS)*+
- Avrupa Araştırma ve Teknoloji Örgütleri Birliği (EARTO)*+
- Avrupa Yurttaş Bilim Derneği (ECSA)*
- Avrupa Komisyonu*+
- Avrupa Bilim ve Teknoloji Etiği Grubu (EGE)*
- Avrupa Araştırmada Dürüstlük Ofisleri Ağı (ENRIO)*+
- Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA)*+
- Euroscience*+
- FoodDrinkEurope*+
- Küresel Genç Akademi (GYA)*+

- Avrupa Araştırma Üniversiteleri Ligi (LERU)*+
- Avrupa Araştırma için Açık Erişim Altyapısı (OpenAIRE)*+
- Açık Erişim Akademik Yayınlar Derneği (OASPA)+
- Sense about Science*
- Science Europe*+
- Genç Avrupalı Araştırmacılar Birliği (YEAR)*+
- Genç Avrupa Araştırma Üniversiteleri Ağı (YERUN)*+

Ek 3: ALLEA Bilim ve Etik Sürekli Çalışma Grubu

ALLEA Bilim ve Etik Sürekli Çalışma Grubu (PWGSE), gerek 'iç' (bilim camiasına has) gerek 'dış' (bilim ve toplum arasındaki ilişkilere dair) olmak üzere çok çeşitli konuları ele alır. Hem birleşik bir Avrupa'nın konsolidasyonunda hem de ALLEA'nın oluşumunda etik hususlar büyük önem taşıdığı için, Avrupa'daki akademilerden uzmanları bir araya getirmek ve onlara araştırma etiği ve araştırmaları konusunda sürekli bir tartışma platformu sunmak gayesiyle PWGSE kurulmuştur.

PWGSE; araştırmada doğruluk, bilim ve araştırma öğreniminde etik eğitimi, bilimsel politika danışmanlığı etiği, bilime güven, bilimsel usulsüzlük ve intihal gibi konular üzerine kolektif düşünme misyonunu hakkıyla yerine getirmek amacıyla son yıllarda kapasite ve faaliyetlerini genişletmektedir.

Son zamanlarda ele alınan diğer konular arasında, araştırma sonuçlarının ikili kullanımı, risklerin etik boyutları, bilim ve insan hakları, Filistin'deki yüksek öğrenim ve araştırmalara destek, insan embriyoları üzerindeki araştırmalar, sentetik biyoloji, nanoteknoloji vs. bulunmaktadır. Ayrıca grup, Horizon 2020 tarafından fonlanan ENERI projesine (Avrupa Araştırma Etiği ve Araştırmada Dürüstlük Ağı) uzman desteği sağlamaktadır. ENERI projesinin amacı, etikle ilgili konularda uzmanları eğitmek ve Avrupa çapında araştırmada doğruluk altyapıları arasında uyumu sağlamaktır.

PWGSE hem düzenli toplantılar gerçekleştirmekte hem de genelde Avrupa Komisyonu, Avrupa Bilim Vakfı (ESF), Uluslararası Bilim Konseyi (ICSU) ve UNESCO gibi diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde daha geniş kapsamlı tematik toplantılar düzenlemektedir. PWGSE üyeleri, "Araştırmada Dürüstlük Konusunda Avrupa Davranış Kodu"nun revizyon sürecinin başarıyla gerçekleştirilmesi için, geniş kapsamlı uzmanlar ve kurumlar ağını harekete geçirmiştir.

ALLEA Bilim ve Etik Sürekli Çalışma Grubunun Üyeleri

Göran Hermerén (Başkan) – İsveç Kraliyet Edebiyat, Tarih ve Eski Eserler Akademisi
 Maura Hiney – İrlanda Kraliyet Akademisi, *Yazım Grubu Başkanı*
 László Fésüs – Macaristan Bilimler Akademisi, *Yazım Grubu*
 Roger Pfister – İsviçre Sanat ve Bilim Akademileri, *Yazım Grubu*
 Els Van Damme – Belçika Kraliyet Bilim, Edebiyat ve Sanat Akademisi, *Yazım Grubu*
 Martin van Hees – Hollanda Kraliyet Sanat ve Bilim Akademisi, *Yazım Grubu*
 Krista Varantola – Finlandiya Akademiler Konseyi, *Yazım Grubu*
 Anna Benaki – Atina Akademisi (Yunanistan)
 Anne Fagot-Largeault – Bilimler Akademisi (Fransa)
 Ludger Honnefelder – Almanya Doğal ve Beşeri Bilimler Akademileri Birliği
 Bertil Emrah Oder – Bilim Akademisi (Türkiye)

Martyn Pickersgill – Edinburgh Kraliyet Cemiyeti (İngiltere)
Pere Puigdomenech – Barselona Kraliyet Bilim ve Sanat Akademisi / Katalan Çalışmaları Enstitüsü (İspanya)
Kirsti Strøm Bull – Norveç Bilim ve Edebiyat Akademisi
Zbigniew Szawarski – Polonya Bilimler Akademisi
Raivo Uibo – Estonya Bilimler Akademisi

PWGSE ve Yazım Grubuna destek:
Robert Vogt (ALLEA sekreterliği)

ALLEA

1994'te kurulan ALLEA, Avrupa Doğal ve Beşeri Bilim Akademileri Federasyonu, hâlihazırda Avrupa Konseyi bölgesindeki 40 ülkeden 59 Akademiyi bir araya getiriyor. Üye Akademiler bilimsel topluluklar, düşünce kuruluşları ve araştırma organizasyonları olarak faaliyet göstermektedir. Bunlar doğa bilimleri, sosyal bilimler ve beşeri bilimlerin her alanında akademik araştırmalara liderlik eden kişilerden oluşan, kendi kendini yöneten topluluklardır. Dolayısıyla ALLEA, entelektüel mükemmeliyet, deneyim ve uzmanlık açısından benzersiz bir insan kaynağına erişim sağlar.

Politik, ticari ve ideolojik çıkarlardan bağımsız hareket eden ALLEA'nın politika geliştirme çalışmaları, bilim ve akademinin mükemmel biçimde işleyeceği koşulların geliştirilmesine katkı sunmayı amaçlar. Üye Akademileri ile birlikte ALLEA, Avrupa'nın bilim, araştırma ve inovasyon konularında karşı karşıya bulunduğu bütün yapısal ve politik meseleleri ele alabilecek bir konuma sahiptir. ALLEA, bu çabasında, bilimsel ve ekonomik nedenler kadar tarihi, sosyal ve siyasi faktörler tarafından birleştirilen ortak bir Avrupa mefhumunu esas alır.

www.allea.org

Üye Akademiler

Almanya: Leopoldina - Nationale Akademie der Wissenschaften; Union der deutschen Akademien der Wissenschaften; Akademie der Wissenschaften in Göttingen, Akademie der Wissenschaften und der Literatur Mainz, Bayerische Akademie der Wissenschaften, Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, Akademie der Wissenschaften in Hamburg, Heidelberger Akademie der Wissenschaften, Nordrhein-Westfälische Akademie der Wissenschaften und der Künste, Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig (Fahri Üyeler)

Arnavutluk: Akademia E Shkencave E Shqipërisë

Avusturya: Österreichische Akademie der Wissenschaften

Belçika: Academie Royale des Sciences des Lettres et des Beaux- Arts de Belgique; Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten; Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde; Academie Royale de langue et de literature françaises de Belgique

Beyaz Rusya: Нацыянальная акадэмія навук Беларусі

Birleşik Krallık : The British Academy; The Learned Society of Wales; The Royal Society; The Royal Society of Edinburgh

Bosna Hersek: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Bulgaristan: Българска академия на науките

Çek Cumhuriyeti: Akademie věd České republiky; Učená společnost České republiky

Danimarka: Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
Ermenistan: գիտ թյ սსերի ազգային ակադեմია
Estonia: Eesti Teaduste Akadeemia
Finlandiya: Tiedeakatemiain neuvottelukunta
Fransa: Académie des Sciences - Institut de France; Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
Gürcistan: საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია
Hrvatistan: Hrvatska Akademija Znanosti i Umjetnosti
Hollanda: Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen; Norveç: Det Norske Videnskaps-Akademi; Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab
İrlanda: Royal Irish Academy - Acadamh Ríoga na hÉireann
İspanya: Real Academia de Ciencias Morales y Políticas; Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales (Fahri Üye); Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona; Institut d'Estudis Catalans
İsrail: תל ארשיה תימאלה הימדקאה מיעדמל
İsveç: Kungl. Vetenskapsakademien; Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien
İtalya: Accademia Nazionale dei Lincei; Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti; Accademia delle Scienze di Torino
İsviçre: Akademien der Wissenschaften Schweiz
Karadağ: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti
Kosova: Akademia e Shkencave dhe e Arteve e Kosovës
Letonya: Latvijas Zinātņu akadēmija
Litvanya: Lietuvos mokslų akademijos; Macedonia: Македонска Академија на Науките и Уметностите
Macaristan: Magyar Tudományos Akadémia
Moldavya: Academia de Științe a Moldovei
Polonya: Polska Akademia Umiejętności; Polska Akademia Nauk
Portekiz: Academia das Ciências de Lisboa
Romanya: Academia Română; Russia: Российская академия наук (AsosyeÜye)
Sırbistan: Srpska Akademija Nauka i Umetnosti
Slovakya: Slovenská Akadémia Vied
Slovenya: Slovenska akademija znanosti in umetnosti
Türkiye: Türkiye Bilimler Akademisi; Bilim Akademisi (Asosye Üye)
Ukrayna: Національна академія наук України
Yunanistan: Ακαδημία Αθηνών